

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΤΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ",
ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ταχτικοί συντάκτες: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ, ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟ-
ΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διαχειριστής: Η ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ",

"Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τή Διαχείριση πρέπει
να διευθύνονται:

«ΕΤΗΡΙΔΙΑ «ΤΥΠΟΣ» Σοφοκλέους, 3, ΑΘΗΝΑΣ»

ΣΥΝΔΡΟΜΕΙ: Γιά τήν Ελλάδα δρ. 20 τὸ χρόνο.
» 10 τὸ ἑξάμηνο.
» 5 τὸ τρίμηνο.

Γιά τήν Ἀγγλία καὶ Αἴγυπτο £ 1 τὸ χρόνο.
£ 0,10 τὸ ἑξάμηνο

Γιά τήν Ἀμερική \$ 5 τὸ χρόνο.
\$ 3 τὸ ἑξάμηνο

Καὶ γιά τὰ ἄλλα μέρη ἀνάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΑΠΟ τήν Κοζάνη τηλεγραφήσανε καὶ στοὺς ἀΝουμάς, ὅπως καὶ οἱ ἄλλες ἐφημερίδες, πὼς ἔγινε κεί, ἀπὸ φίλους, πᾶν δὴ μὲν μνημόσυνο τοῦ Δραγοῦμη. Τώρα, ἔχομε στὰ χέρια μας, καὶ τὸ ἀγγελτήριο τοῦ μνημόσυνου, ποῦναι γραμμένο στὴ Δημοτικῆ, καὶ ποῦ ἀξίζει νὰν τὸ τυπώσουμε δῶ.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Λευκὴ ὡς θλίβει ὅπου ἔπεσες κολόνια
(τὼς ἔπεσες, γραφὴ νὰ μὴν τὸ λείι...)
Λευκὴ, μὲ τῆς Πατρίδας τὴν εἰκόνα
μόνο αὐτὴ ταιριάζει νὰ σὲ κλαίει
βουβή, μερμαρωμένη, νὰ σὲ κλαίει.

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

Στὸ Μνημόσυνο ποῦ δίνουμε τὴν Κυριακῆ, 23 Αὐγούστου, γιά τὴ μνήμη τοῦ Μάρτυρα

ΙΩΝΑ ΔΡΑΓΟΥΜΗ

«πρώτου Μακεδόνας ἐγρονιστοῦ καὶ πολιτευτοῦ»

καλοῦμε ἔσους ἐχτιμοῦσαν τὴν ἀξία του καὶ σέβονται τὸ νόμῳ του, νὰ παρασταθοῦν στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ὄρα 10 π. μ.

Κοζάνη 22 Αὐγούστου 1920.

Οἱ φίλοι

Ἄλ. Χατζηγεωργιάδης — Κ. Παπακωνσταντίνου — Κ. Τσιτσέλης — Σ. Δελαβάνης — Γ. Βαρθωλίου — Ἀρσ. Ζάχος — Γ. Ἀντωνιάδης — Κ. Δοξιάς — Κ. Τσιμηνάκης — Λάζ. Παπαδέλης — Ν. Γκιουλιάς — Ἀρ. Ἀργυρίου — Γ. Πολυζώλης — Γ. Τσιπότης.

ΤΑ τραβώγια ἔχουνε μέσα μιά πολὺ περίεργη ὁδηγία: «Ἀπαγορεύεται τὸ ἀνέρχεσθαι καὶ κατέρχεσθαι πρὸς τὴν ἑτέραν γραμμὴν». Πόσοι ἄραγε καταλαβαίνουν τί θὰ πεί ἀπτό; ὁ ἀπλὸς κόσμος—καὶ γιὰ ἀπτοὺς εἶναι πὺ ἀναγκαία ἡ ὁδηγία— δὶχως ἄλλο ἔην τὸ καταλαβαίνει. Γιατὶ ὄχι «Μὴν ἀνεβαίνετε καὶ κατεβαίνετε ἀριστερά»; Τί κὰν ἔχει; Ἀγχαλά, τί χροιάζονται κὰν ὄχι οἱ ὁδηγίες, ἀφοῦ μὴτε τὸ κοινὸ τίς προσέχει, μὴτε οἱ ὑπάλληλοι φῆς ἐπιβάλλουνε; Ὅλες εἶναι γιά τὰ μάτια. Τὸ πὺ κωμικὸ εἶναι πὺς σὲ μερικὰ μέρη ἡ γ ρ α μ μ ἡ εἶναι μονή, δὲν ὑπάρχει ἑτέρα.

ΕΜΕΙΣ, ὁμολογοῦμε, θὰ προτιμοῦσαμε νὰ μὴν εἶχαν ἐκτεθεῖ στοὺς Σύνταγμα τὰ Τουρκικὰ κανόνια. Δὲν πῆγαμε νὰ πολεμήσουμε γιά ἐπίδειξη καὶ γιά δόξα παρὰ γιά νὰ λευτερώσουμε τοὺς τυραννισμένους ἀδελφοὺς μας. Κατορθώνοντας ἀπτό, τελώσαμε. Τὰ πολεμικὰ θεατρικὰ γεννᾶνε ἀλαζονία, ἡ ἀλαζονία σπρωχνε πρὸς τὴν κερδοσκοπικὴ καὶ ἄρπαχῆ πολιτικῆ, καὶ τέτια πολιτικῆ μιά μέρα στὸν ὄλεθρο. Κοιτάξτε τί μὲ τὴ σειρά τοὺς ἔπαθον ἡ Γαλλία καὶ ἡ Γερμανία γιά τοὺς πολέμους pour la gloire. Ἀφίστε τὰ τέτια στοὺς
(λογοκρισία)

ΔΙΑΒΑΣΤΕ τὰ Ἀντιρώτικα τραγοῦδια τοῦ Ζέφυρου Βραδευοῦ. Διαβάστε τὰ. Σῶς τὰ συσταίνουμε μὲ ὄλη μας τὴν καρδιά. Τὸ «Πρῶτο καὶ δεύτερον φιλί» τῆς Βιολαντῆς, ποῦ δημοσιεύεται στοὺς σημερινὸ φύλλο, εἶναι ἀπὸ τὰ τραγοῦδια ἐκεῖνα ποῦ δὲ λησιμονιοῦνται εὐκολὰ μὰ καὶ ποῦ δὲ γράφονται συχνά. Εἶναι ἡ Βιολαντῆ, ὅ,τι, πάνου κάτου, καὶ «ἡ Μαργαρίτα, Μαργαρώ, Μαργαριταρένα» τοῦ Βιζυηνοῦ. Βλέπετε, «καὶ ὡς τὰ θέλουν οἱ σημερινοὶ νέοι αὐτῶ», πὺς καὶ θραίνει καὶ ἡ εὐλακρία στὴν ποίηση.

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ

Τῶμαδες τὸ μυστικὸ;
"Ὀχι! Κάτσε νὰ σὲ τὸ πῶ.
Καὶ στὰφτάει τῆς κρυφὰ
ψιθυρίζει αὐτὰ καὶ αὐτὰ.
Μὰ νὰ μείνει μυστικὸ!
Μπα, τί λέξ! ποῦ θὰ τὸ πῶ;

Βρίσκει ἡ δεύτερη πὺ καὶ
μὰ γειτόνισσα χοντρή.
Τῶμαδες; "Ὀχι! τί, ποῦ;
Καὶ τῆς λείι αὐτὸ καὶ αὐτὸ.
Μὰ νὰ μείνει μυστικὸ!
Μπα, καλέ, ποῦ νὰ τὸ πῶ;

Κ' ἡ γειτόνισσα ἡ χοντρή
Τῶπε στὴν κυρὰ - μαμὴ,
καὶ τὸ μυστικὸ κρυφὰ
πῆγε σ' ὄλων ὀν τ' ἀφτιά.
Καὶ τὸ ξέραν γιά κρυφὸ
πέρα ὡς πέρα στοὺς χοροῦ!

Μ. ΓΙΑΝΝΑΤΟΣ

ΑΝΤΙΡΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ (1)

2. ΤΗΣ ΒΙΟΛΑΝΤΩΣ ΤΑ ΜΑΤΙΑ

Τὸ ξέρεις σὺ τὸ χωριουδάκι τὸ Ρογὸ ;
 Ὅχι ; Δὲ θλίφτει, φτίνει πού τὸ ξέρω ἐγώ !
 Νὰ σοῦ στυσήσω τὴν τὴν Βιολαντώ ;
 Ἐνα λουλουδί τοῦ χωριού της προφαντό !
 Γιὰ τὴν παρθένα της ροζῆς τὴν ὀμορφιά ;
 Τοῦ Ροῦμπενς μιὰ ζωντανιένη ζωγραφιά !
 Μὰ κείνο, πού δὲν εἶδ' ἄλλοῦ, καμιά φορὰ,
 Εἶναι τῆς Βιολαντῶς τὰ μάτια τὰ γλαυρά !
 Ἄδολο στάζουν μέλι, οὐράνια ξεστραυά,
 Χορῆς κὰν νὰ τὸ ξέρει ἢ ἀθώος ἢ καρασιά !
 Τῆς Βιολαντῶς τὰ μάτια μάγικ ἀληθινά
 Σκορπάνε, κὶ ὄλκ. ἄλκ. ὄλκ. ὁ ἄντρος τὰ ξεχνᾷ !
 Δὲν ξέρεις σὺ τὸ χωριουδάκι τὸ Ρογὸ ;
 Καλύτερα ! Τὸ ξέρω ὁ δύστηχος ἐγώ !

3. ΠΡΩΤΟ ΚΑΙ ΣΤΕΡΝΟ ΦΙΛΙ

Μὴ μὲ κοιτᾷς μὲ τέτοι' αὖ μάτις, Βιολαντώ,
 Μὲ τὸ γυτὸ κορμὶ μὴν ἔρχεσαι κοντὰ μου !
 Τὸ κίσημα τῆς λαχτάρας σου τὸ προφαντό,
 Τόχει ἀπὸ μέρες νειώσει ἢ δύστηχη ἢ κροδιά μου.

Μὰ ἔγω γυνζίκια, Βιολαντώ, κ' ἔχω παιδιὰ,
 Καὶ τὰ σκρίντζα χροῖνα τῶν προπεράσειν
 Τί ζέστα πὰ σὴν κουρασμένη μου καρδιά,
 Μπορεῖς νὰ θρεῖς ἐπὶ τὸ φρέσκο τὸ κορτάσι ;

Ἄφροιο θὰ φάγω, Βιολαντώ, μακριὰ πολὺ -
 Κοντὰ στὸν ἥλιο τῆς ζωῆς μου δὲ θὰ μένω!—
 Δὸς μου ξεστὸ τὸ πρῶτο καὶ στερνὸ φίλ...
 Καὶ ξέχασέ με, Βιολαντώ, μένα τὸν ξένο !

Ξέχασε μέν κ' ἀπαντήσου μὲ χαρὰ,
 Δὲ θέλω, Βιολαντώ, νὰ καίγεται ἡ καρδιά σου!
 Σκέφτου μονάκ κάποιε θρόνικε βασχερά
 Κεῖνεν, πού πῶτα θὰ εἰ λαχταροῦ μακριὰ σου!
 Κόθι σὴν Ἄντρο, 4 Ἀπρ. 1920

ΖΕΦΥΡΟΣ ΒΡΑΔΥΝΟΣ

ΤΟ ΡΟΔΟΪ.

Ροδιὸ ἐμὲ καίει, σ' ἄφει' δὲ τὸ τραπέζι
 τοῦ Ἄργοντο χέρι μ' ἔβαλε;... Πουί; Καὶ γὰρ ποῦ σκοπὸ;
 Μὴ νὰ μὲ παίρνει τὸ μικρὸ παιδί μου νὰ μὲ παίζε;
 ποῦ ἂν γ' ἄλλοις εἶναι ἀδύνατο γὰρ μὲ εἶναι δυνατὸ;

Πῶς μὲ τρεῖς οἱ Ἄνθρωποι οἱ μὲ λαβαίνον χροῖα,
 καὶ πῶς μοῦ δίνουε Ζοῆ σὴν πᾶσι γ' ἔγ' ὀφυστό!
 Πῶς μὲ προσέχουε πολλοὶ ὄντας τοὺς πᾶναι ἀνά!
 Κι' ἐγώ.—"Ὅλο σβῆνωμαι, ζῶ ξανά, χορῆς κὰν σκοπὸ....
 Αὐευκάδα ΓΙΩΡΓΟΣ ΕΛΑΤΗΣ

(1) Πρῶτο σὴν μικρὸ σερὰ ἔρχεται τὸ «Κόθι», πού δημο-
 σιεύτηκε στὸ παραμυθιὸ φύλλο.

Η ΧΑΡΑ

Πολλὴ χαρὰ μὲς σὴν ψυχῇ μου !
 Τόση χαρὰ
 ποτὲ ὡς τὰ πῶρα
 καμιά φορὰ.

Καθὼς ποὺ μ' ὀρθάνοιγχα φτεριά,
 κινηγμένο ἀπὸ τὴν μπόρα,
 ἦθε κ' ἐστάθη
 μὲς στῆς ψυχῆς τὰ βάθη.

Τὸ διαβατόριζο ποινίκι
 θέλει νὰ θρεῖ,
 ν' ἀποκοιμηθῆι.
 κάποιε κλαροῦ,
 λίγη ὄρα νὰ σταθεῖ. Μὰ δὲν μπορεῖ
 κλεισμένο στὸ κλειθὶ νὰ ζήσει.
 Ὅ,τι κὶ ἂν γίνεις,
 μόλις γλυκαλαλεῖ, τὸ γίνεις.

Ἄν εἶμαι ἀνίδεος; δὲ γελιέμι !
 Δὲ θὰ φανεῖ
 γέλιο σὴν χεῖλι.
 Κι οὔτε φωνή
 δὲ θ' ἀκουστεῖ : Ἡ ψυχῇ μου θὰ γενεῖ
 σὰ σιγὰ δέλι τοῦ Ἀπολίη.
 Μὲς σὴν γαλήνη.
 μὴ τὸ ποινίκι ξεχαστεῖ, καὶ πότερο ποῦ
 (μεῖνει.

Πολλὴ χαρὰ ! Μὲς σὴν καρδιά μου
 σωστὴ γιορτή !
 Δὲ θέλω τόση...
 Γιατί :... γιατί
 τρέμω πῶς θὰ ξεναρθεῖ κίε τι
 πᾶλε, σὴν πρῶν, νὰ τὴ ματώσει.
 Πῶς θέλει νᾶναι
 χαρούμενος : Τόση χαρὰ!... Φοδῆμαι...
 ΛΑΥΡΑΣ

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΚΟΙΤΑΖΩ

Τὸ κοιτάζω πρέπει νὰ γράφεται μὲ οἱ (γιατί
 γίνεται ἀπὸ τὸ κῆρυμα σὴν στρα. κοίτη-σκοπιά,
 καὶ κοιτάζω == παραμονεύω) ἢ γομφὴ κν-
 ᾱ ᾱ ζω (ἀπὸ τὸ κν κ τ ᾱ ζ ω τάχ), εἶναι λαθεμένη.
 ΣΗΜ. — Ἀπὸ χρόνια τὸ εἶπε ὁ Ψυχᾶρης κέτσι τὸ
 γράφουμε ὅλον μας. Ὅστόσο ὁ καθηγητῆς Χ. ὡς πῶ-
 ρα τὸ γράφει μὲ κν ἢ γομφὴ αὐτὴ εἶναι ἀνοητότα-
 τη. Ἐβλεπε λοιπὸν τὸν κ. Κουκουλέ καὶ ΑΝΑΚΑΛΥ-
 ΨΕ τώρα τελεφετῆς πῶς τὸ κοιτάζω πρέπει νὰ
 γράφεται μὲ οἱ. Ὁ κ. Κουκουλέ τὸ ἀνταλάμψε.
 παρακαλῶ. Καὶ ὁ καθ. Χ. διαβεβαιώνει μὲ τὸν ἐκ-
 σιμότερο τρόπο πῶς τὸ ἀνακάμψε ὁ ἀφίλος ὀμιλη-
 τῆς κ. Κουκουλέ. Ἀφτὲς οἱ κομφοδῆς λέγουνται ἐ-
 πιστημονικὴ ἐργασία σὴν Ἑλλάδα.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ